

В отговор на писмо от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори до Министерството на финансите от 09.09.2025 г., в което са поставени въпроси, свързани с прехода към еврото в Република България, Министерство на финансите предостави следното становище:

✓ По отношение на въпроса, ако при прилагане на правилата за превалутиране по чл. 12 и за закръгляване по чл. 13 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ), при изготвянето на началния баланс в евро възникне разлика между актива и пасива на баланса (например от 0,01 евро), считаме, че евентуални такива несъществени разлики от превалутиране следва да се отнесат към финансовия резултат на предприятието.

В случай че предприятието не е действащо през текущия период, разликата следва да се отнесе към резултата от минал период. Когато предприятието не извършва търговска дейност, разликата се отразява към резултатната сметка.

✓ Във втория въпрос разглеждаме хипотеза, при която възникват разлики от превалутиране на аналитично и на синтетично ниво. Посочвате, че някои предприятия използват софтуерни решения, при които синтетичните салда се формират автоматично като сбор от аналитичните, което не позволява самостоятелно превалутиране и закръгляване на синтетично ниво. В тази връзка поставяте въпроса дали е допустимо откриването на специална счетоводна сметка с примерно наименование „Разлики от преминаване към еврото“, в която:

- в дебита се отразяват отрицателните разлики, а в кредита – положителните разлики;

- салдото на сметката акумулира нетния резултат от превалутирането и закръгляването и съответно се приключва към положителни или отрицателни разлики в зависимост от крайното салдо.

С оглед разглежданата хипотеза, бихме искали да отбележим, че в съответствие със ЗВЕРБ превалутирането следва да се извършва от най-ниското ниво на аналитичност към синтетично ниво. Това предполага, че превалутирането на синтетично ниво ще се осъществява само в случаите, когато в съответната счетоводна сметка отсъства аналитичност. Независимо от това считаме, че описаният подход на откриване на специална счетоводна сметка е допустим за случаите на разлики от превалутирането, при условие че е осигурена пълна проследимост и обоснованост на възникналите разлики, както и коректно счетоводно приключване на разчетната сметка. Тази възможност е посочена и в т. 4.5. на цитираните от Вас Насоки за прилагане на глава четвърта, раздел II "Счетоводни документи" от ЗВЕРБ (Насоките).

✓ На следващо място в писмото отправяте молба за указания как следва да се извърши превалутиране по чл. 12 и закръгляване по чл. 13 от ЗВЕРБ на вземанията, задълженията и другите разчетни отношения, както и следва ли да се прилага аналитичният подход, въз основа на структурата, по която се водят в счетоводните системи: по отделно вземане/задължение, по фактура или друг приложим аналитичен признак, като се приложи методологията на чл. 48, ал. 3 от ЗВЕРБ и т. 4.6. и т. 4.7. от Насоките?

Подкрепяме становището Ви, че превалутирането следва да се осъществи съгласно методологията на чл. 48, ал. 3 от ЗВЕРБ и т. 4.6. и т. 4.7. от Насоките. Както беше посочено по-горе, считаме, че всички позиции трябва да се превалутират на аналитично ниво, съобразно действащите аналитични признаци в съответствие със счетоводната политика на предприятието.

✓ По въпроса относно прилагането на чл. 45 от ЗВЕРБ, който представлява изключение от общото правило на чл. 13, уточняваме следното:

Член 45 от ЗВЕРБ регламентира различен начин на закръгляване при превалутиране на специфични разчетни взаимоотношения, а именно тези с лица, положили труд. Целта е тези лица да не бъдат ошетени в резултат на преминаването от

лева към еврото. В тази връзка в Насоките са изброени някои от случаите, когато се заплаща възнаграждение за положен труд, извън хипотезата на правоотношения по Кодекса на труда, като по този начин е насочено вниманието на предприятията към тези изключения. Считаме, че в обобщаващ документ би било трудно да се постигне изчерпателно изброяване на всички случаи в обхвата на правилото на чл. 45 от ЗВЕРБ.

Принципно следва да се има предвид, че правилото на чл. 45 се прилага за начислени, но неизплатени възнаграждения за труд, като преизчисляването и закръгляването се извършват персонално за всяко лице.

✓ Относно въпроса, свързан с фактурите, издадени в лева преди 31.12.2025 г., по които ще се упражни право на данъчен кредит по ЗДДС след въвеждане на еврото, следва да се отбележи, че разчетът за ДДС следва да е превалутуиран в счетоводните регистри към 31.12.2025 г. по реда на чл. 48, ал. 2 от ЗВЕРБ.

Следва да се има предвид, че когато фактури са издадени в лева до 31 декември 2025 г. включително, и същите се отчитат/отразяват в дневник за продажбите, съответно в дневник за покупките по чл. 124 от ЗДДС, ведно със справка-декларация за данъка върху добавената стойност по чл. 125 от същия закон за данъчни периоди след 1 януари 2026 г., доколкото тези справки-декларации на основание чл. 50, ал. 1 от ЗВЕРБ се подават в евро, фактурите следва да се отчитат в евро. За тази цел фактурите, издадени в лева, следва да се превалутуират в евро, като числовите стойности, посочени във фактурите според изискванията на чл. 114, ал. 1, т. 11, 13 и 14 от ЗДДС, следва да се превалутуират по правилото на чл. 12 и чл. 13 от ЗВЕРБ.

✓ Поддържахме описания от Вас подход относно постъпили след 01.01.2026 г. и след датата на приемане на годишния финансов отчет фактури за предходен период. Завеждането на фактурата следва да се извърши при прилагане на национален/международен счетоводен стандарт 10. За превалутуирането са приложими правилата по чл. 48, ал. 3 от ЗВЕРБ и т. 4.6 и 4.7 от Насоките. Възникналите курсови разлики в резултат на преизчисляването по чл. 12 и 13 от ЗВЕРБ се отчитат като текущи счетоводни приходи и разходи и се признават за данъчни цели в годината на счетоводното им отчитане, съгласно чл. 48, ал. 4 от ЗВЕРБ. В случая се прилагат общите принципи за преминаване към еврото.

✓ По седмия поставен от Вас въпрос потвърждаваме, че дебитни и кредитни известия след 01.01.2026 г. следва да се издават в евро, включително към фактури в левове.

Издаваните в периода на двойното обозначаване на цените на стоките и услугите от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2026 г. включително, както и след този период, данъчни документи по смисъла на чл. 112, ал. 1 от ЗДДС се съставят в евро, включително в случаите, когато сделката е уговорена в чуждестранна валута, при спазване на правилото на чл. 26, ал. 6 от ЗДДС.

В периода на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите, когато фактура/кредитно известие се издава под формата на разширен фискален бон/сторно фискален бон, независимо от предвиденото изключение с чл. 15, ал. 3, т. 5 от ЗВЕРБ, с оглед изискването на чл. 20 от същия закон, във фактура/кредитно известие, издавана/о от фискално устройство, общата крайна сума за плащане трябва да бъде обявена в евро и в левове, заедно с официалния валутен курс на лева към еврото.

✓ Осмият въпрос касае фактури за потребление на електроенергия за месец декември 2025 г., издадени през януари 2026 г. Потвърждаваме виждането Ви, че за счетоводни цели фактурата се отразява в лева за 2025 г. (тоест, се превалутуира от евро в лева). Съгласно т. 5.4. от Насоките след датата на въвеждане на еврото предприятието ще получи документ в евро. Издаваните след 1 януари 2026 г. документи по смисъла на чл. 112, ал. 1 от ЗДДС се съставят в евро. Фактури и кредитни известия издавани след 01 януари 2026 г., с които се документират доставки на стоки и услуги, с дата на възникване на данъчното събитие до 31 декември 2025 г., включително, също се съставят в евро.

Фактури издадени в евро след 31 декември 2025 г., включително, се посочват в дневниците за покупки, съответно за продажби за данъчни периоди след 1 януари 2026 г. в евро.

✓ На въпросите дали ще се изискват документи и доказателства за превалутирането (обмена) на касовите наличности от лева в евро и как следва да се процедира, ако на 01.01.2026 г. (и след това) сумата на касовата наличност е физически в лева и не е била предмет на обмен, считаме че в случая е приложима разпоредбата на чл. 3 ал. 3 от Закона за счетоводството и за всяка промяна в имущественото състояние следва да се изисква документална обосновааност за настъпилите промени, тоест документ, удостоверяващ, че сумите са били заменени от лева в евро. Във всички случаи физическата касова наличност по вид валута следва да отговаря на аналитичния признак към счетоводната сметка, отразяваща касовата наличност („Каса“).

✓ По последния въпрос относно преиздаването на акциите и временните удостоверения на хартиен носител, считаме че задължението, произтичащо от чл. 32 от ЗВЕРБ по отношение на актуализацията на документите на търговските дружества, не обхваща изрично акциите и временните удостоверения. Акциите и временните удостоверения, чиито стойности са определени в левове, не подлежат на преиздаване и запазват правната си сила в съответствие с принципа на приемственост и автоматичност по чл. 11 от ЗВЕРБ, а всички акции и временни удостоверения, издавани след извършването на актуализацията на документите и превалутирането на стойностите, следва да бъдат в евро.